

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 755/4
Podgorica, 24.08.2020. godine

Na osnovu člana 40, 139, 140, 141, 143 i 144 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po anonimnom prigovoru (akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-755 od 14.08.2020. godine), direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Prihvata se anonimni prigovor, akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-755 od 14.08.2020. godine i Javnom preduzeću „Radio i Televizija Crna Gore“ iz Podgorice, javnom emiteru opšteg televizijskog programa „Prvi program Televizije Crne Gore“ (TVCG1), izriče se upozorenje kao upravno-nadzorna mjera jer je dana 13. avgusta 2020. godine, u okviru informativne emisije „Dnevnik 1“, u terminu od 15:29:43 do 15:57:30 časova, emitovao prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije (oglašavanje).
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
  - a. emitovanja prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije, što je zabranjeno članom 85 stav 1 Zakona o elektronskim medijima i članom 13 stav 1 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama ("Sl. list CG", br. 36/11),
  - b. emitovanja telepromocije u informativno-političkom programu, što je zabranjeno članom 53 stav 1 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama.
3. Nalaže se Javnom preduzeću „Radio i Televizija Crna Gore“ iz Podgorice, da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru opšteg televizijskog programa „TVCG1“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.
4. Javno preduzeće „Radio i Televizija Crna Gore“ iz Podgorice je dužno da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u okviru televizijskog programa „TVCG1“ objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja koja glasi:

„Agencija za elektronske medije izrekla je javnom emiteru opšteg televizijskog programa 'Prvi program Televizije Crne Gore' upozorenje zbog emitovanja prikrivenog oglašavanja, odnosno telepromocije, u okviru informativne emisije 'Dnevnik 1', dana 13. avgusta 2020. godine“.
5. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
6. Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
7. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 14. avgusta 2020. godine, Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“) dostavljen je anonimni prigovor na rad Javnog preduzeća „Radio i Televizija Crna Gore“ iz Podgorice (u daljem tekstu: „emiter“), javnog emitera opšteg televizijskog programa „Prvi program Televizije Crne Gore“ - TVCG1 (zaveden kod Agencije pod br. 02-755 od 14.08.2020.g.).

U prigovoru se navodi da je „u toku informativne emisije 'Dnevnik', na javnom servisu emitovan prilog o privatnoj kompaniji 'Voli', kao klasična telepromocija uz izjavu vlasnika kompanije koji je predstavio

svoju kompaniju i otvaranje nove prodavnice u Danilovgradu", pri čemu ističe da „emiter dati sadržaj nije adekvatno obilježio tagom TELEPROMOCIJE“.

Polazeći od navedenog prigovora, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Zakon“) i Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama (u daljem tekstu: „Pravilnik“).

Po tom osnovu, Sektor za monitoring Agencije je nakon uvida u snimak emitovanog programskog sadržaja emitera sačinio nalaz dana 29.04.2020. godine (akt broj 02-755/1 od 17.08.2020. godine).

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja da li je emitovanjem spornog programskih sadržaja došlo do kršenja Zakona, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje, Agencija je od emitera zatražila pisano izjašnjenje (akt br. 02-755/2 od 18.08.2020. godine).

Dana 20.08.2020. godine, emiter je dostavio pisano izjašnjenje povodom navedenog zahtjeva (akt broj 02-755/3 od 20.08.2020. godine), u kome se navodi da je „u Dnevniku 1 TVCG 13.08. emitovana kratka informacija i izjava vlasnika kompanije 'Voli' povodom otvaranja objekta u Danilovgradu“.

Emiter pojašnjava da je „riječ o izuzetno vrijednoj investiciji od 5,5 miliona eura i objektu od izuzetnog značaja za stanovnike Danilovgrada, a koji zapošljava osamdeset radnika“, kao i da je „objekat otvorio predsjednik države i smatra da je ta informacija zasluživala mjesto u informativnoj emisiji TVCG budući da je riječ o događaju od javnog interesa“.

Na kraju izjašnjenja emiter je naveo da „...ništa nije urađeno mimo uobičajene prakse kada se otvaraju hoteli, infrastrukturni objekti i pogoni koji jesu u privatnom vlasništvu, ali čije otvaranje ili puštanje u pogon, zbog javnog interesa, ne smije ignorisati“.

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnih sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda o komercijalnim AVM komunikacijama, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- komercijalna audiovizuelna komunikacija je AVM usluga koja podrazumijeva uključivanje u program skupa slika sa ili bez zvuka, namijenjenih: (a) direktnom ili indirektnom promovisanju robe, usluga ili imidža fizičkog ili pravnog lica koje obavlja neku privrednu aktivnost, uz određenu finansijsku ili sličnu nadoknadu ili (b) samopromovisanju (član 8 stav 1 tač. 13 Zakona).
- televizijsko oglašavanje je komercijalna audiovizuelna komunikacija koja podrazumijeva emitovanje bilo kojeg oblika obavještenja, uz određenu naknadu ili radi samopromovisanja, od strane pravnog ili fizičkog lica, a koje ima za cilj da predstavi i skrene pažnju na određeni proizvod, uslugu, uključujući nepokretnosti, prava, obaveze, odnosno da motiviše potrošače da koriste, odnosno kupe taj proizvod ili uslugu, uz finansijsku naknadu (član 8 stav 1 tač. 14 Zakona).
- prikrivena komercijalna audiovizuelna komunikacija je predstavljanje riječima ili slikama robe, usluga, imena, zaštitnog znaka ili aktivnosti proizvođača roba ili pružaoca usluga u radijskim i/ili TV programima kada je cilj takvog predstavljanja oglašavanje i moglo bi dovesti javnost u zabludu u vezi sa njegovom prirodom. Takvo se predstavljanje naročito smatra namjernim ako je izvršeno u zamjenu za plaćanje ili za sličnu naknadu (član 8 stav 1 tač. 15 Zakona).
- telepromocija je oblik oglašavanja tokom prenosa programa pri čemu se pravi pauza u dotadašnjem toku uredničkog sadržaja, a voditelj preuzima ulogu prezentera određenih proizvoda ili usluga (član 4 st. 1 al. m) Pravilnika).
- članom 85 stav 1 Zakona i članom 13 stav 1 Pravilnika zabranjene su prikrivene i prevarne komercijalne audiovizuelne komunikacije.
- članom 53 stav 1 Pravilnika propisano je da se telepromocija se ne smije koristiti u dječjim, vjerskim i informativno-političkim programima i programima o tekućim događajima.

Na osnovu navoda sadržanih u prigovoru, uvida u snimke emitovanih sadržaja, kao i izjašnjenja emitera, može se konstatovati sljedeće:

1. Emiter je dana 13.08.2020. godine emitovao informativnu emisiju „Dnevnik 1“, u terminu od 15:29:43 do 15:57:30 časova. U okviru navedene informativne emisije, u periodu od 15:44:57 do 15:45:50 časova (53 sekunde), emitovan je prilog čiji je opis dat u nastavku:

Najava (voditeljka u studiju): „Kompanija 'Voli' otvorila je tržni centar u Danilovgradu. U objektu je 80 zaposlenih a hipermarket se prostire na površino od 3.600m². Ukupna investicija je 5 i po miliona eura.“

Tokom navedenog dijela priloga kao pokrivalica je korišćen snimak zgrade marketa „Voli“ (veliki logo jasno vidljiv), napravljen iz vazduha. U nastavku je emitovan snimak koji prikazuje, kako je potpisano, Dragana Bokana, predsjednika kompanije „Voli“, za govornicom sa logom kompanije „Voli“ i ispred panoa na kome dominira tekst „Voli Hipermarket Danilovgrad“.

Dragan Bokan: „Želim i vjerujem da će današnje otvaranje 'Voli' hipermarketa predstavljati upravo početak preobražaja kojem težimo. Mi u kompaniji 'Voli' smo uložili veliki napor i sredstva, i više nego ikad istinski uložili sebe u naš prvi objekat u Danilovgradu. Tržni centar 'Voli' Danilovgrad, se prostire na parceli ukupne površine 21.000 m², hipermarket 3.600m², predstavlja spoj inovativnih tehničkih rješenja, tradicionalne bogate ponude, uz najpovoljnije cijene na tržištu.“

2. Ne dovodeći u pitanje pravo emitera da izvijesti gledaoce o investicijama od posebnog značaja za crnogorsku privredu i ekonomiju, predmetni prilog se nedvosmisleno može smatrati oglašavanjem, odnosno telepromocijom u toku emisije / programa. Jer, u njemu značajnu ulogu imaju informacije od značaja za samo određenu kompaniju (kompanija „Voli“), a koje se odnose na isticanje ponude i cijena proizvoda („Tržni centar 'Voli' Danilovgrad, se prostire na parceli ukupne površine 21.000 m², hipermarket 3.600m², predstavlja spoj inovativnih tehničkih rješenja, tradicionalne bogate ponude, uz najpovoljnije cijene na tržištu“).
3. Postojanje prikrivenog oglašavanja (prisustvo promotivnog elementa u cilju oglašavanja, dovođenje gledalaca u zabludu) može se sagledati na osnovu nekoliko elemenata, i to:
  - kroz opisivanje je predstavljen poslovni subjekt na način da se preporučuje obavljanje trgovine baš u tim marketima („Voli“), uz isticanje prednosti navedenog trgovinskog lanca u smislu njegove ponude („...tradicionalne bogate ponude, uz najpovoljnije cijene na tržištu“). Na osnovu navedenog, sadržaj nedvosmisleno sadrži promotivni element;
  - analizirani programski sadržaj može dovesti u zabludu gledaoca, u pogledu svoje stvarne prirode, odnosno pogodan je da ga uvjeri da je riječ o sadržaju koji nije komercijalne prirode. Takvo dovođenje u zabludu prevashodno je moguće zbog načina na koji sadržaj prezentuje ponudu. Formulisan je na način koji je pogodan da gledaoca uvjeri da je riječ o uredničkom, a ne sadržaju komercijalne (oglasne) prirode. Ne dovodeći u pitanje pravo emitera da, u formi novinarskog priloga, upozna gledaoce sa ulaganjima koja pozitivno utiču na ekonomiju, otvaranjima novih preduzeća i novih radnih mjesta, predmetni prilog se nedvosmisleno može smatrati oglašavanjem, odnosno telepromocijom u toku informativne emisije.
  - da prilog ima dominantno promotivan karakter, posebno ukazuje to što je tokom najave priloga kao pokrivalica korišćen snimak zgrade marketa „Voli“ (veliki logo jasno vidljiv), napravljen iz vazduha, a u toku emitovanja izjave gospodina Dragana Bokana (predsjednika kompanije „Voli“) za govornicom je vidljiv logo kompanije „Voli“.
4. Emitovanjem priloga kojim se predstavljao lanac marketa („Voli“ marketi) i njegova ponuda u informativnoj emisiji „Dnevnik 1“, emiter je prekršio i član 53 stav 1 Pravilnika, kojim je zabranjeno korišćenje telepromocije u informativno-političkim programima.

Saglasno navedenom, može se zaključiti da je emiter emitovanjem predmetnog sadržaja prekršio standarde o komercijalnim AVM komunikacijama u dijelu zabrane emitovanja prikrivene komercijalne AV komunikacije, kao i zabrane emitovanja telepromocije u informativno-političkom programu.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje O - TV - J - 01 emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emiter emitovanjem predmetnih sadržaja prekršio čl. 85 st. 1 Zakona i član 13. st. 1 i član 53 st. 1 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru televizijskog programa „TVCG1“ sa standardima definisanim u Zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.

Javnom preduzeću „Radio i Televizija Crna Gore“ iz Podgorice je naloženo i da u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona izrečenu mjeru upozorenja objavi u svom programu.

Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Javno preduzeće „Radio i Televizija Crna Gore“ iz Podgorice
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva